Samling af Afgørelser

RETTENS DOM (Tredje Udvidede Afdeling)

25. maj 2016*

»Voldgiftsbestemmelse — det femte rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (1998-2002) — kontrakt vedrørende området for »energi, miljø og bæredygtig udvikling« — opsigelse af kontrakten — tilbagebetaling af en del af de udbetalte forskudsbeløb — morarenter — udeblivelsessag«

I sag T-226/14,

Europa-Kommissionen, først ved L. Cappelletti og F. Moro, derefter ved F. Moro, som befuldmægtigede, bistået af advokat R. van der Hout,

sagsøger,

mod

McCarron Poultry Ltd, Killacorn Emyvale (Irland),

sagsøgt,

angående et søgsmål i henhold til artikel 272 TEUF med påstand om, at sagsøgte tilpligtes at tilbagebetale en del af det forskudsbeløb, der er udbetalt af Kommissionen i forbindelse med kontrakt nr. NNE5/1999/20229, med morarenter,

har

RETTEN (Tredje Udvidede Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, S. Papasavvas, og dommerne I. Labucka, C. Wetter, E. Bieliūnas (refererende dommer) og V. Kreuschitz,

justitssekretær: E. Coulon,

på grundlag af den skriftlige forhandling

afsagt følgende

* Processprog: engelsk.

Dom

Tvistens baggrund

1 Den 27. april 2001 indgik Det Europæiske Fællesskab, repræsenteret ved Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i sin egenskab af konsortiekoordinator med S. samt med udbyderne af tjenesteydelser, A., E. I. og McCarron Poultry Ltd (herefter »sagsøgte«) kontrakt nr. NNE5/1999/20229 (herefter »kontrakten«) med overskriften »Fællesskabets aktioner inden for særprogrammet for forskning, teknologisk udvikling og demonstration benævnt »Energi, miljø og varig udvikling« – del B: energiprogram« inden for rammerne af det femte rammeprogram for Fællesskabets indsats inden for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (1998-2002) med henblik på udførelsen af projektet, »Optimised Biomass CHP Plant for Monaghan Integrating Condensing Economiser Technology« (optimeret biomassevarmekraftanlæg i Monaghan, der integrerer kondenserende economiser-teknologi).

2 Kontrakten, der er affattet på engelsk, reguleres i henhold til artikel 5, stk. 1, heri af belgisk ret. Ifølge kontraktens artikel 8, stk. 1, indeholder denne tre bilag, der udgør en integrerende del heraf. Bilag I er en beskrivelse af det arbejde, der skal udføres, bilag II fastsætter de generelle betingelser, der regulerer kontrakten, og bilag III omhandler mandaterne.

3 Kontraktens artikel 5, stk. 2, indeholder en voldgiftsbestemmelse som omhandlet i artikel 272 TEUF, der er affattet som følger:

»Retten i Første Instans [nu Retten] og i tilfælde af appel De Europæiske Fællesskabers Domstol [nu Den Europæiske Unions Domstol] har enekompetence til at træffe afgørelse i enhver tvist, der måtte opstå mellem Fællesskabet på den ene side og de kontraherende parter på den anden side for så vidt angår nærværende kontrakts gyldighed, anvendelse og fortolkning.«

4 I henhold til kontraktens artikel 2, stk. 1, skulle projektet vare 58 måneder fra første dag i den måned, der følger efter de kontraherende parters sidste undertegnelse. Der er således tale om perioden fra den 1. maj 2001 (datoen for projektets påbegyndelse) til den 28. februar 2006.

5 Hvad angår Fællesskabets finansielle bidrag bestemmer artikel 3 i bilag II følgende:

»1. Fællesskabets finansielle bidrag skal udbetales i overensstemmelse med følgende principper:

a) Et første forskud skal udbetales til koordinatoren inden for en frist på højst 60 dage fra datoen for de kontraherende parters sidste undertegnelse. Koordinatoren distribuerer dette forskud i overensstemmelse med de angivelser, der er indeholdt i den detaljerede opgørelse over de støtteberettigede omkostninger, der er angivet efter underskrifterne i nærværende kontrakt.

[…]

3. Med forbehold af artikel 26 i dette bilag skal alle betalinger betragtes som forskud indtil godkendelsen af den endelige rapport.

4. […]

I tilfælde af kontrahentens manglende tilbagebetaling inden for den af Kommissionen fastsatte frist, kan denne kræve morarenter, der beregnes efter den sats, Den Europæiske Centralbank anvender på sine vigtigste refinansieringstransaktioner den første dag i den måned, hvor den af Kommissionen

fastsatte betalingsfrist udløber, forhøjet med 1,5%, medmindre der i henhold til en anden bestemmelse i nærværende kontrakt ikke skal betales renter. Der skal betales renter for perioden fra dagen efter fristens udløb indtil tidspunktet for modtagelsen af det beløb, der skal tilbagebetales.«

6 Kontraktens artikel 6, stk. 2, har følgende ordlyd:

»Når projektets gennemførelse er betinget af opnåelsen af en administrativ tilladelse, og denne tilladelse ikke er blevet tildelt inden for ét år fra den i artikel 2, stk. 1, fastsatte dato for påbegyndelse, kan Kommissionen øjeblikkeligt opsige kontrakten i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 7 i bilag II til kontrakten.«

7 Artikel 7, stk. 6, tredje afsnit, i bilag II til kontrakten med overskriften »Opsigelse af kontrakten eller en kontrahents udtræden af kontrakten« bestemmer følgende:

»I tilfælde af kontraktens opsigelse eller en kontrahents udtræden af kontrakten:

a) […] Kommissionen kan kræve, at hele eller en del af Fællesskabets finansielle bidrag tilbagebetales under hensyntagen til resultaterne af det arbejde, der er gennemført, og disses nytteværdi for Fællesskabet inden for rammerne af det pågældende særprogram,

[…]«

8 Artikel 3, stk. 4, første afsnit, i bilag II til kontrakten har følgende ordlyd: »Såfremt hele det bidrag, som udbetales fra Fællesskabet, under hensyntagen til eventuelle justeringer, herunder justeringer som følge af revision som omhandlet i nærværende bilags artikel 26, er mindre end det samlede beløb af de udbetalinger, der er nævnt i denne artikels stk. 1, første afsnit, tilbagebetaler kontrahenterne forskellen i euro inden udløbet af den frist, som Kommissionen fastsætter i det tilbagebetalingskrav, der fremsendes ved anbefalet skrivelse med modtagelsesbevis.«

9 I henhold til kontraktens artikel 3, som ændret ved tillæg nr. 1 af 6. september 2004, blev projektets samlede støtteberettigede omkostninger fastsat til 46 388 002 EUR og det samlede beløb for Fællesskabets finansielle bidrag til 2 975 000 EUR.

10 Den 21. juni 2001 overførte Kommissionen et første forskud på 892 500 EUR til selskabet S.' bankkonto og derefter den 12. december 2003 en mellemliggende udbetaling på 71 862,28 EUR. Som koordinator havde selskabet S. derefter til opgave at fordele disse beløb mellem de forskellige kontrahenter i overensstemmelse med de angivelser, der var indeholdt i den detaljerede opgørelse over de støtteberettigede omkostninger, der var knyttet som bilag til kontrakten.

11 Ved tillæg nr. 1 til kontrakten trak selskabet S. sig ud af projektet og blev erstattet af sagsøgte som ny koordinator med virkning fra den 1. maj 2003.

12 Som følge af denne tillægsaftale blev de midler, som Kommissionen havde udbetalt til den oprindelige koordinator, udbetalt igen af Kommissionen til sagsøgte. Denne udbetaling fandt sted den 17. september 2004.

13 Ved anbefalet brev med modtagelsesbevis af 7. december 2005 adresseret til sagsøgte anførte Kommissionen, at projektet var blevet »betydeligt forsinket siden dets påbegyndelse«, og at »[k]un en beskeden del af de i kontrakten omhandlede arbejder [til dato var] blevet fuldendt«. Det følger ligeledes af dette brev, at såvel sagsøgtes e-mail af 13. juni 2005 som de situationsrapporter, som selskabet udarbejdede den 31. maj og den 15. november 2005, vidner om, at kontrahenterne ikke havde været i stand til at opnå de tilladelser, der krævedes for at gennemføre projektet.

14 Følgelig gjorde Kommissionen – i betragtning af, at der kun var omkring tre måneder tilbage før projektets afslutning – sagsøgte opmærksom på de krav, der med hensyn til dokumenter skal opfyldes, for at en kontrahent kan anmode om en forlængelse af projektet, hvilket kræver, at der underskrives et tillæg til kontrakten i henhold til kontraktens artikel 7.

15 Ved brev af 17. januar 2006 ansøgte sagsøgte om en forlængelse af kontrakten for en yderligere periode på tre år, men selskabet tilvejebragte ikke nogen af de dokumenter, som Kommissionen havde anmodet om i brevet af 7. december 2005.

16 Ved anbefalet brev med modtagelsesbevis af 20. marts 2006 informerede Kommissionen sagsøgte om, at selskabets ansøgning om forlængelse ikke kunne imødekommes, dels fordi de tilladelser, der krævedes for, at projektet kunne gennemføres, ikke var blevet opnået, således at der ikke »bestod nogen mulighed for at gennemføre projektet tilfredsstillende inden for en rimelig frist«, og dels fordi Kommissionen først modtog ansøgningen den 3. februar 2006 – dvs. efter udløbet af den frist, der var fastsat i kontraktens artikel 7, for at anmode om en ændring af kontrakten, nemlig den 1. januar 2006.

17 Følgelig meddelte Kommissionen i samme skrivelse sagsøgte sin beslutning om at opsige kontrakten i overensstemmelse med artikel 7, stk. 1, litra a), i bilag II til kontrakten samt artikel 6, stk. 2, i kontrakten. Kommissionen meddelte sagsøgte, at opsigelsen ville få virkning fra datoen for modtagelsen af den nævnte skrivelse.

18 Endelig anmodede Kommissionen med henblik på at afslutte den administrative procedure sagsøgte om at aflevere en endelig opsummeringsrapport og en endelig opgørelse af omkostningerne for perioden fra datoen for projektets påbegyndelse til datoen for dets afslutning senest en måned efter modtagelsen af den nævnte skrivelse.

19 Efter at Kommissionen den 5. maj 2006 modtog den endelige opsummeringsrapport og den endelige opgørelse af omkostningerne og i betragtning af den omstændighed, at Kommissionen i løbet af projektet havde modtaget fire forskellige versioner af den formular, der gav en oversigt over de beløb, der af koordinatoren var blevet udbetalt til de andre kontrahenter (dvs. »E3 formularen«), anmodede Kommissionen ved anbefalet brev med modtagelsesbevis af 15. maj 2007 alle kontrahenterne om at tilsende den en erklæring, der angav de beløb, der var blevet modtaget (og i visse tilfælde tilbagebetalt) i forbindelse med projektet, med henblik på i forhold til hver kontrahent at fastslå det endelige beløb, der skulle udbetales eller inddrives af Den Europæiske Union.

20 Selskaberne E., I. og A. fremsendte deres erklæringer til Kommissionen ved skrivelser af henholdsvis 8. og 12. juni og 17. september 2007. Af disse skrivelser fremgår det, at selskaberne I. og A. i disses egenskab af kontrahenter ikke modtog midler, mens selskabet E. havde modtaget et beløb i forbindelse med projektet.

21 Efter flere korrespondancer mellem sagsøgte og selskabet S. med henblik på at fastslå, hvilke beløb der var blevet udbetalt i forbindelse med projektet, og efter en analyse af de finansielle og tekniske rapporter, der var afgivet i forbindelse med kontrakten, fastslog Kommissionen for hver kontrahent beløbet for de godkendte støtteberettigede omkostninger, for det bidrag Unionen skulle betale, for det bidrag, Unionen havde udbetalt, og endelig for de beløb, der endnu skulle udbetales eller inddrives af Unionen.

22 Det beløb, der skulle inddrives hos sagsøgte, beløb sig til 848 926,33 EUR og var beregnet under hensyntagen til det finansielle bidrag, som dette selskab modtog fra Unionen efter undertegnelsen af tillæg nr. 1 til kontrakten, der beløb sig til i alt 964 362,28 EUR svarende til forfinansieringsbeløbet på 892 500 EUR og den mellemliggende udbetaling på 71 862,28 EUR, hvorfra var trukket bidraget til sagsøgte (4 073,54 EUR), det bidrag, som sidstnævnte betalte videre til selskabet S. (40 782,04 EUR for koordinerings- og projektomkostninger) og til selskabet E. (18 844,45 EUR), samt det finansielle bidrag, som sagsøgte skulle betale videre til selskabet I. (41 458,53 EUR) og selskabet A. (10 277,39 EUR).

23 Ved anbefalet forhåndsmeddelelse med modtagelsesbevis af 27. april 2010, gav Kommissionen sagsøgte meddelelse om, at den havde til hensigt at tilsende selskabet en debetnota med henblik på inddrivelse af et beløb på 848 926,33 EUR, forudsat at sagsøgte fremsendte beviser for betaling til selskaberne I og A. til Kommissionen inden for en frist på fire uger fra modtagelsen af skrivelsen. I denne forhåndsmeddelelse præciserede Kommissionen, at det beløb, der skulle inddrives hos sagsøgte, såfremt disse beviser for betaling ikke blev fremlagt, ville stige fra 848 926,33 EUR til 900 662,25 EUR, hvilket svarer til det beløb, der skal inddrives hos sagsøgte, sammenlagt med de finansielle bidrag, som Kommissionen endnu skulle betale til selskaberne I. og A., og som er på henholdsvis 41 458,53 EUR og 10 277,39 EUR.

24 Eftersom sagsøgte ikke fremlagde nogen kvittering for betaling til selskaberne I. og A., ikke tilbagebetalte det beløb, selskabet skyldte, og ikke anfægtede beregningerne i opsigelsesskrivelsen, udstedte Kommissionen en debetnota med nummeret 3241009140 for et beløb på 900 662,25 EUR over for sagsøgte. Debetnotaen, der blev sendt med anbefalet brev med modtagelsesbevis af 24. september 2010, angav nærmere, at hvis det angivne beløb ikke var tilbagebetalt senest den 30. november 2010, ville hovedstolen blive pålagt morarenter.

25 Den 2. december 2010 fremsendte Kommissionen en rykker til sagsøgte, og idet betaling stadig ikke havde fundet sted, tilsendte den selskabet et påkrav ved anbefalet brev med modtagelsesbevis af 4. januar 2011 om at betale Kommissionen hovedstolen forhøjet med morarenter beregnet i overensstemmelse med artikel 3, stk. 4, i bilag II til kontrakten.

Retsforhandlingerne og Kommissionens påstande

26 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 15. april 2014 har Kommissionen anlagt nærværende søgsmål.

27 Efter at det to gange var mislykkedes at forkynde stævningen for sagsøgte, hvilket blev foretaget den 25. april og 3. juli 2014 i overensstemmelse med artikel 100, stk. 1, i Rettens procesreglement af 2. maj 1991, besluttede Retten på Kommissionens begæring at forkynde stævningen over for sagsøgte ved hjælp af en stævningsmand.

28 Stævningen blev på behørig vis forkyndt for sagsøgte af stævningsmanden den 17. november 2014.

29 Da sagsøgte ikke indgav et svarskrift inden for den fastsatte frist, fremsatte Kommissionen den 10. marts 2015 begæring om, at Retten afsiger dom efter Kommissionens påstande i overensstemmelse med artikel 122, stk. 1, i Rettens procesreglement af 2. maj 1991. Justitssekretæren forkyndte denne begæring for sagsøgte.

30 Da et medlem af Tredje Afdeling har forfald, har Rettens præsident udpeget en anden dommer, for at afdelingen kan være beslutningsdygtig.

31 Som led i foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse i henhold til artikel 64 i procesreglementet af 2. maj 1991 har Retten ved skrivelse af 11. juni 2015 stillet Kommissionen skriftlige spørgsmål, som denne har besvaret den 9. juli 2015.

32 Efter forslag fra Tredje Afdeling har Retten i henhold til artikel 28 i Rettens procesreglement besluttet at henvise sagen til et udvidet dommerkollegium.

33 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Sagsøgte tilpligtes at betale Kommissionen et beløb på 976 663,34 EUR, svarende til hovedstolen på 900 662,25 EUR og et beløb på 76 001,09 EUR som morarenter beregnet efter en rentesats på 2,50% for perioden mellem den 1. december 2010 og den 15. april 2014.

— Sagsøgte tilpligtes at betale Kommissionen 61,69 EUR pr. dag svarende til renter fra den 16. april 2014 indtil datoen for gældens fulde indfrielse.

— Sagsøgte tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Retlige bemærkninger

Anvendelsen af procesreglementets artikel 123, stk. 3

34 Det skal konstateres, at selv om Kommissionens stævning blev forkyndt for sagsøgte på behørig vis, har sidstnævnte ikke indgivet noget svarskrift som omhandlet i artikel 46 i procesreglementet af 2. maj 1991 inden for den lovbestemte tidsfrist. Kommissionen fremsatte følgelig den 10. marts 2015 begæring på grundlag af artikel 122, stk. 1, i procesreglementet af 2. maj 1991 om, at Retten afsiger dom efter Kommissionens påstande. Den 1. juli 2015 trådte Rettens nye procesreglement, der i artikel 123 indeholder nye bestemmelser vedrørende afsigelse af udeblivelsesdom, imidlertid i kraft. Det skal derfor fastslås, hvilken bestemmelse der finder anvendelse i den foreliggende sag.

35 I denne henseende skal det bemærkes, at bestemmelserne i det nye procesreglement, da der er tale om processuelle bestemmelser, som udgangspunkt finder anvendelse umiddelbart efter ikrafttrædelsesdatoen for det nævnte reglement (kendelse af 10.12.1997, Smets mod Kommissionen, T-134/96, EU:T:1997:193, præmis 16, og af 30.5.2002, Coe Clerici Logistics mod Kommissionen, T-52/00, EU:T:2002:134, præmis 23) og i konsekvens heraf finder anvendelse i samtlige tvister, der verserer på ikrafttrædelsestidspunktet (dom af 12.11.1981, Meridionale Industria Salumi m.fl., 212/80-217/80, EU:C:1981:270, præmis 9), med forbehold for overgangsbestemmelser.

36 I den foreliggende sag foreligger der imidlertid ikke nogen overgangsbestemmelse, der udtrykkeligt omhandler procesreglementets artikel 123.

37 Heraf følger, at denne bestemmelse skal anses for at finde anvendelse umiddelbart efter ikrafttrædelsen af procesreglementet den 1. juli 2015 og følgelig anses for at finde anvendelse i den foreliggende sag.

38 Selv om det antages, at de regler, der under en udeblivelsessag finder anvendelse i forbindelse med en dom, der afsiges efter sagsøgerens påstande, delvist kan anses for at være materielle regler, for så vidt som de har direkte betydning for interesserne hos tvistens parter, ville denne omstændighed være irrelevant. Da den situation, der opstår ved, der er ikke er indgivet svarskrift, og ved, at den sagsøgende part fremsætter begæring om, at der træffes afgørelse efter dennes påstande, nemlig først er endeligt fastlagt på det tidspunkt, hvor Retten tager stilling til den nævnte begæring, finder de nævnte regler umiddelbart anvendelse (jf. i denne retning dom af 11.12.2008, Kommissionen mod Freistaat Sachsen, C-334/07 P, EU:C:2008:709, præmis 43 og 44 og den deri nævnte retspraksis).

Om realiteten

39 I henhold til procesreglementets artikel 123, stk. 3, skal Retten i udeblivelsesdommen give sagsøgeren medhold, medmindre det er åbenbart, at den ikke har kompetence til at påkende sagen, eller at sagen åbenbart må afvises eller er åbenbart ugrundet.

40 Følgelig er det i den foreliggende sag for Retten tilstrækkeligt at konstatere, at den for det første er kompetent til at træffe afgørelse i den foreliggende sag i henhold til den voldgiftsbestemmelse – i den forstand, hvori dette udtryk anvendes i artikel 272 TEUF – der er indeholdt i kontraktens artikel 5, stk. 2, for det andet at der ikke består nogen tvivl om, at sagen kan antages til realitetsbehandling, og for det tredje, at sagen – i betragtning af de ovenfor i præmis 2-9 angivne kontraktbestemmelser og den beskrivelse af de faktiske omstændigheder, som Kommissionen har udarbejdet i forbindelse med stævningen, og som støttes af sagsakterne – ikke er åbenbart ugrundet.

41 Følgelig må der gives Kommissionen medhold i dennes påstande, således som de er angivet i præmis 33 ovenfor.

42 Hvad i øvrigt angår betaling af morarenterne følger det af artikel 3, stk. 4, andet afsnit, i bilag II til kontrakten, at der tillægges de skyldige beløb morarenter med den sats, som Den Europæiske Centralbank (ECB) anvender på sine vigtigste refinansieringstransaktioner den første dag i den måned, hvor den af Kommissionen fastsatte betalingsfrist udløber, forhøjet med 1,5%. Da Kommissionen fastsatte denne frist til den 30. november 2010, skal der tages hensyn til den sats, der var gældende den 1. november 2010. Det fremgår af Den Europæiske Unions Tidende (EUT 2010, C 298, s. 5), at den rentesats, som ECB anvendte på sine vigtigste refinansieringstransaktioner, den 1. november 2010 var fastsat til 1%. Under disse omstændigheder skal den rentesats, der er gældende i den foreliggende sag, fastsættes til 2,50% årligt.

43 Artikel 3, stk. 4, andet afsnit, i bilag II til kontrakten bestemmer ligeledes, at renterne vedrører perioden fra dagen efter fristens udløb indtil tidspunktet for modtagelsen af det beløb, der skal tilbagebetales. Eftersom den af Kommissionen fastsatte frist udløb den 30. november 2010, skal morarenterne vedrøre perioden fra den 1. december 2010 til den dato, hvor det skyldige beløb er tilbagebetalt.

44 På baggrund af samtlige ovenstående betragtninger skal McCarron Poultry Ltd derfor tilpligtes at tilbagebetale et beløb på 900 662,25 EUR til Kommissionen, med tillæg af morarenter på 2,50% i årlig rente fra den 1. december 2010 og til den dato, hvor det skyldige beløb er tilbagebetalt, hvilket svarer til morarenter, der beløber sig til 61,69 EUR om dagen.

Sagens omkostninger

45 Ifølge procesreglementets artikel 134, stk. 1, pålægges det den tabende part at betale sagsomkostningerne, hvis der er nedlagt påstand herom. Sagsøgte har tabt sagen og bør derfor pålægges at betale sagens omkostninger i overensstemmelse med Kommissionens påstand herom.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Tredje Udvidede Afdeling):

1) McCarron Poultry Ltd tilbagebetaler Europa-Kommissionen 900 662,25 EUR plus morarenter på 2,50% i årlig rente regnet fra den 1. december 2010 til den dato, hvor det skyldige beløb er tilbagebetalt.

2) McCarron Poultry Ltd betaler sagens omkostninger.

Papasavvas Labucka Wetter

Bieliūnas Kreuschitz

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 25. maj 2016.

Underskrifter